Janneke van Bockel: 'IJskastmoeder.' Uitgeverij Lannoo, Tielt 2009. ISBN 9789020986051 (Asperger/PO/1)

Over de schrijfster: Janneke van Bockel is getrouwd en moeder van twee dochters, waarvan er een het Asperger syndroom heeft. Zij deed een opleiding voor inrichtingswerk en liet zich bijscholen tot ouderschapsconsulent. Zij heeft een eigen praktijk en woont in Driebergen. Daarnaast schrijft zij onder het pseudoniem 'IJskastmoeder' sinds 2006 veel gelezen stukjes over haar gezin op de weblog van *De Volkskrant*. Zie ook http://www.metamama.nl/ en http://www.vkblog.nl/blog/4912/IJskastmoeder (h.u.m.m.)

Soort boek/stijl: Dit boek is gebaseerd op een Weblog voor de Volkskrant dat Janneke bijhield en verspreid over drie jaar heeft geschreven. Een ontroerend ervaringsverhaal, waarin onverbloemd opvoedingsproblemen en incidenten beschreven staan uit het alledaagse samenleven met een dochter die Asperger heeft. Vanuit het perspectief van Janneke beschreven. Het boekje bevat ook nuttige informatie die door Janneke wordt toegelicht.

Korte beschrijving: Janneke vertelt hier in korte verhalen gebeurtenissen uit haar gezinsleven, waarin haar oudste dochter die Asperger is centraal staat. Janneke schrijft hartverwarmend en met veel liefde over haar oudste dochter. Ze beschrijft hoe het langzaam duidelijk werd dat zij anders is dan de meeste andere kinderen en hoe pijnlijk het was om dat te zien en te onderkennen. Janneke heeft twee slimme en bijdehante dochters die veel kunnen camoufleren. We lezen welke dilemma's ze keer op keer tegenkomt, waar ze dagelijks mee worstelt, welke twijfels ze heeft bij adviezen van deskundigen en hoe ze praktische problemen probeert op te lossen. Vooral rust en structuur is belangrijk voor de onstuimige wereld van haar oudste dochter. Dat levert Janneke dan ook, niet omdat ze niet anders zou willen, maar omdat dat het beste voor haar dochter is. Ze beschrijft o.a. ochtendrituelen, vakantieperikelen, boze buien van haar dochter, angsten en paniekaanvallen en andere dagelijkse beslommeringen. Ze vertelt over problemen bij schoolkeuzes en begeleiding. Janneke probeert steeds rustig te blijven en te begrijpen wat haar beweegt om haar zo de juiste aandacht te geven. Dat is niet altijd makkelijk en vraagt veel energie en uithoudingsvermogen. Daarbij wil ze ook haar jongste dochter voldoende aandacht geven. Terwijl ze de oudste structuur nodig heeft, met tekeningen en afspraken door de dag gecoached moet worden, zou de jongste wel eens losser willen leven en het moment van de dag plukken. Na verloop van tijd blijkt dat Janneke dit allemaal niet zonder extra hulp kan. Niet op school, maar ook niet altijd thuis. En dan blijken aanvragen voor PGB's en andere hulpverlening niet altijd even gemakkelijk te verlopen. Door de dagelijks terugkerende problemen te beschrijven kunnen ouders en de omgeving van kinderen met vergelijkbare problemen nadenken over hoe er met deze problemen omgegaan moet worden; vergelijkbaar of net ietsje anders. De moeite waard om te lezen.

Wat viel op: Dat Janneke met veel warmte over haar oudste dochter spreekt, zonder de problemen die ze tegenkomt te verdoezelen. Hoe ze bijvoorbeeld, zoals bijna iedere moeder dat doet, hoopt dat haar dochter ook mee kan doen aan dingen die kinderen allemaal leuk vinden. Bijvoorbeeld uitgenodigd worden op verjaardagsfeestjes, boezemvriendinnetjes hebben en meespelen op het schoolplein. En hoe pijnlijk het kan zijn als dat niet lukt, omdat ze anders is en een aantal sociale vaardigheden niet kent die andere kinderen vanzelfsprekend ontwikkelen. Die moet

ze via andere wegen aangeleerd krijgen. Opvallend is ook hoe trots Janneke is als haar dochter angsten overwint en barrières neemt. Mooi is dat ze daar oog voor heeft, ziet waar haar kind mee worstelt en daar op in probeert te gaan. Een voorbeeld daarvan zijn de beschrijvingen van het met de fiets over de spoorwegovergang gaan. Dat wordt een familiegebeurtenis waarin ook duidelijk wordt dat de jongste dochter soms inlevert. Opvallend zijn Janneke's improvisatievermogen, haar energie, begrip en doorzettingsvermogen. Door dagelijkse voorvallen te beschrijven levert dit boekje, net als het boekje van Ginette Wieken, veel inzicht in hoe iemands leven eruitziet met een gehandicapt kind. Zeker als je deze twee boeken na elkaar zou lezen, omdat Ginette Wiekens kinderen nu ouder zijn. De boekjes bieden troost omdat duidelijk wordt dat ook andere ouders met deze problemen worstelen en met vallen en opstaan in de dagelijkse praktijken oplossingen zoeken die passen bij hun kind. Een gesprek is natuurlijk altijd te voeren met de schrijfster via haar blog.
http://www.vkblog.nl/blog/4912/IJskastmoeder

Citaten: Pag. 84: 'Als we bij de kinderpsychiater zijn vraagt ze of we het nog wel aankunnen? Of we behoefte hebben aan ouderondersteuning? Of we wellicht een PGB, een Persoonsgebonden Budget , willen aanvragen zodat we met dat geld zelf thuishulp kunnen inkopen? 'Zo'n kind is het liefste je enige kind, ze vreet je op waar je bij staat', zegt ze en ik begrijp heel goed wat ze daarmee bedoelt. Ik weet het niet, mijn man en ik kunnen het samen gelukkig nog heel goed aan. Natuurlijk is het intensief, maar geldt dat niet voor alle ouders?
Pag. 96-97: ' Juf vraagt zich bijvoorbeeld af waarom ze bij het klassikaal (hardop) rekenen tot de besten behoort, maar bij het zelfstandig werken niet vooruit te branden is. (…) Ik kan nog niet helemaal de vinger leggen op wat het probleem nu precies is, maar ik weet wel dat het inherent is aan Asperger.(…) Dan flitst door mijn hoofd: 'tempo maken bij het fietsen, aankleden' en ik voel dat ik *er bijna* ben. De klok! Natuurlijk, de klok, die is voor haar essentieel in het grip krijgen op taken die haar worden opgelegd.'
Pag. 102: 'Mama, kunnen we niet op een andere manier naar huis? Ze is bereid om twintig kilometer om te fietsen, maar nee, het spoor ligt er en we moeten er overheen. Bovendien is het belangrijk om deze angst- die buitensporige vormen begint aan te nemen- niet verder te voeden door vermijdingsgedrag te belonen. Dan zegt haar kleine zus: 'Als jij bang bent, mag mama wel naast jou fietsen' en de engel werpt me een stralende blik toe. Wat is dat wijfie toch in- en ingoed, en wat snapt ze goed wat haar zus nodig heeft. (…) We halen het, natuurlijk halen we het. Maar als we ons pleintje opfietsen, barst mijn jongste meisje in tranen uit. (…) Dit was net iets teveel gevraagd. Sorry, lieve schat.'
Pag. 184: 'Ik was al bijna vergeten hoe het ooit anders is geweest. Totdat ze vandaag voor het eerst, acht jaar oud, haar armen om mij heen sloeg achter op de fiets. Voor het eerst! Wat voelt dat heerlijk. Met tranen in de ogen heb ik stilletjes genoten.'

Recensies://forum.libelle.nl/forum/list_messages/26696/54 '(…) Een ontroerend verhaal, dat houvast en herkenbaarheid biedt aan ouders die worstelen met een kind dat niet volgens de boekjes opgroeit, en ook zeer veel nuttige info bevat voor hun omgeving (familie, leerkrachten, hulpverleners… In dit boek schrijft Janneke van Bockel openhartig over haar zoektocht naar houvast als ze hoort dat haar dochter het syndroom van Asperger heeft. Met vallen en opstaan leert ze hoe ze haar dochter daarin kan begeleiden en wat dat van de andere gezinsleden vraagt. (…) '
http://www.lannoo.be/Content/Lannoo/wbnl/listview/1/index.jsp?titelcode=16736&fondsid=0 ' - Ontroerende getuigenis over leven met een aspergerkind. (…)

- Een ontroerend verhaal, dat houvast en herkenbaarheid biedt aan ouders die worstelen met een kind dat niet volgens de boekjes opgroeit, en ook zeer veel nuttige info bevat voor hun omgeving (familie, leerkrachten, hulpverleners…)
- In de stijl van Dirk Musschoots *Moeder is weg'*
http://www.captise.nl/Diensten/Informatie-en-Mediatheek/Bibliotheek/Boekbesprekingen/ctl/Details/ArticleID/319/mid/450/Boekbespreking-IJskastmoeder-Leven-met-een-aspergerkind.aspx '(..) Voor de andere leden van het gezin is het moeilijk. Ze probeert om haar aandacht zo goed mogelijk te verdelen. Janneke vindt het niet altijd makkelijk. Haar dochtertje is bijdehand en het lijkt of er niets met haar aan de hand is. Het is dan moeilijk om aan andere mensen duidelijk te maken wat je kind heeft. Nee, Janneke is geen kille kikker. Ook zij wil haar meisje vastpakken en troosten als ze is gevallen. Maar Janneke blijft rustig, omdat dit beter is voor het kind. Het kind beleeft de wereld als woest, onstuimig en onvoorspelbaar en vraagt van mij dat moeder de kalme haven is waar ze kan terugkeren om op adem te komen. Daarom is Janneke zo koel, of cool. IJskastmoeder is haar geuzennaam. Een ontroerend verhaal, dat houvast en herkenbaarheid biedt aan ouders die worstelen met een kind dat niet volgens de boekjes opgroeit, en ook zeer veel nuttige info bevat voor hun omgeving (familie, leerkrachten, hulpverleners…)
http://www.slideshare.net/metamama/leef-oktnov-2009-artikel-ijskastmoeder: Een interview met Janneke in het blad Leef!